

LØVENSKIOLD SKOG AS
Postboks 38 Skøyen
0212 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Solfrid Marthiniusen, 32266771

Svar på -klage på hogst- gbnr. 15/1- Ringerike kommune

Vedtak

Tillatelse til hogst i bestand 252464 og 254462 er gitt på et utilstrekkelig saksgrunnlag. Det mangler en skogbiologisk vurdering jf. bærekraftforskriften § 4 andre ledd og Norsk PEFC skogstandard kravpunkt 22. Kunnskapsgrunnlaget er ikke er godt nok jf. nml § 8. Føre var - prinsippet i nml § 9 og bærekraft forskriften § 4 slår inn.

Kommunens tillatelse til hogst i bestand 252464 og 254462 oppheves.

Søknad om tillatelse til hogst i bestand 252464 og 254462 avslås, jf. markaforskriften § 7 og bærekraftforskriften § 4.

Kommunens tillatelse til hogst i bestand 252463, 255464 og 250462 opprettholdes.

Vedtaket er endelig.

Statsforvalteren ønsker å beklage at det har tatt så lang tid å få svar på klagen. Statsforvalteren viser til midlertidig svar som ble sendt 23.01.2023 der årsaken til forlenget saksbehandlingstid var at vi avventet svar fra Landbruks- og matdepartementet.

Bakgrunn

Løvenskiold, eier av gbnr. 15/1 i Ringerike kommune søkte den 02.06.2023 om tillatelse til foryngelseshogst i marka. Søknaden omfattet følgende bestand: 250462, 252463, 252464, 255464 og 254462. Kommunen innvilget hogstsøknaden for bestand 250462, 252463, og 255464, men ga pålegg om gjennomføringen av hogsten i bestand 252464 og 254462. For disse to bestandene skal hogsten gjennomføres som selektiv hogst med maksimalt 50 % uttak. Statsforvalteren henviser til vedtaket med vilkår datert 19.06.2023, med referansenummer 2023/1, og vedtak datert 20.06.2023.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) klaget på kommunens vedtak den 07.08.2023, og anførte at vedtaket er ugyldig og viste til sviktende kunnskapsgrunnlag og manglende registrering og dokumentasjon av stedets naturverdier.

Kommunen opprettholdt vedtaket og viste til at kunnskapsgrunnlaget bygget på søk i Kilden, og andre databaser som Dinskog og Sensitive artsdata. Om betydningen av naturtypen uttalte kommunen:

«I Artsdatabankens oversikt over naturtyper, er naturtypen «gammel granskog» ikke tatt med i rødlista for naturtyper. Naturtypen er heller ikke definert som prioritert eller utvalgt naturtype. Det er derfor ikke utarbeidet skjøtselskrav for naturtypen. Ut fra dette, kan ikke vi se at det er hogstforbud i denne naturtypen. Vi mener at omsøkt selektiv hogst kan ta vare på artsforekomster som det er påkrevd å ta hensyn til.»

Kommunen ga oppsettende virkning på den del av klagen som omhandler hogst innenfor naturtype gammel granskog med verdi A.

Kommune opprettholdt sitt vedtak og oversendte klagen til Statsforvalteren 08.08.2023 for endelig avgjørelse.

Skogbestandene:

Bestandsnr.	Alder (takstdata 2014)	Bonitet	Hogstmodenhetsalder-produksjonstabell	Vedtak hogstform
254462	142 år	Gran 6	140 år	Selektiv hogst med maks uttak 50 % av volumet
252464	132 år	Gran 11	110 år	Selektiv hogst med maks uttak 50 % av volumet
252563	60 år	Gran 17	90 år	Flatehogst

Det er gjennomført MiS-registrering i 2014. Det er etablert en nøkkelbiotop som berører bestand 254462 og bestand 252464. Det er også registret en naturtype, kategori A i 2017 etter DN håndbok 13 som berører alle tre bestand. Det er registret en art- Lappkjuke, kategori sårbar (VU) i bestand 254462. Det er registret 7 forekomster av lappkjuke i nøkkelbiotopen. Det er i tillegg registret 6 forekomster av lappkjuke i naturtype nord/øst for hogstområdet. Det er et verneområde som ligger 200-300 meter vest/nord for hogstområdet, Spålen – Katnosa. Her er det også blant annet registrert flere eksemplarer av lappkjuke.

Flybilder fra 1967 viser skogbruksaktivitet i området. I deler av den registrerte naturtypen i nordvest viser flybildene fra 1967 at det er utført flatehogst. Flybildene viser også at det er satt igjen grupper og bestand av skog i samme tidsrommet. Bestandsalder antas å stemme med takstdata, men det vil alltid være variasjon i bestandsalder avhengig av hogstform på det aktuelle tidsrommet. (1950-1960 årene). Vi kan anta at noen av trærne har en alder på 150 år, på lavere boniteter. Derimot er en alder på 150 år ikke til hinder for hogst i bestandet.

Alder på skogen ved hogst vil *normalt* avhenge av boniteten. Jo lavere bonitet, jo høyere alder ved hogsttidspunkt. Produksjonstabellen oppgir en *anbefalt* hogstmodenhetsalder avhengig av bonitet.

Statsforvalterens vurdering:

Det følger av markaforskriften § 7 andre ledd første punktum at kommunen kan nekte hogst eller gi nærmere pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres, dersom hogsten kan føre med seg vesentlig ulempe for friluftsliv, naturmiljø, landskap eller kulturminne.

Kommunen har godkjent hogst i tre av bestandene, og gitt pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres i to av bestandene. I bestand 252464 og 254462 skal hogsten gjennomføres som selektiv hogst med maksimalt 50% uttak.

NOA mener at restriksjonene ikke går langt nok, og krever at hogsten skal nektes slik at det ikke gis tillatelse. Vi siterer fra klagen:

«Både selektiv hogst og skjermstilling/bledning er uakseptable tiltak i en naturtype med A-verdi – og særlig med verdiene knyttet til gammel skog, gamle trær og død ved.

Hogst i artsrik, naturskogliknende gammelskog innebærer både en umiddelbar og langsiktig forringelse og svekkelse av området's økologiske betydning, all den tid artsmangfoldet knytter seg til kontinuitet i gamle trær, død ved og lokalklima som alle påvirkes negativt av hogst.

Omsøkt hogst bryter derved også med skogbruksloven § 4 («Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast.»), jf. også bærekraftforskriften § 3.»

Skogeier sitt forvalteransvar er nedfelt i skogbruksloven § 4. Ansvarer innebærer å gjennomføre alle tiltak i skogen i samsvar med lov og forskrift. Forvalteransvaret må ses i sammenheng med naturmangfoldloven, særlig § 6 som inneholder en generell aktsomhetsplikt. Når hogsten krever tillatelse fra offentlig myndighet, gjelder ikke aktsomhetsplikten. Da skal hensynet til naturmangfoldet ivaretas ved vurderinger etter §§ 8

til 12, og aktsomhetsplikten er oppfylt når skogeier gjennomfører hogsten i samsvar med tillatelsen.

NOA uttaler:

«Hogst i gammel granskog i kategori nasjonalt viktig (A-verdi) vil gjøre det vanskeligere å nå forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemet (nml. § 4), forvaltningsmålene for arter (nml. § 5) og planlegging av hogst i slike naturtyper representerer et villet brudd med aktsomhetsplikten (nml. § 6).»

Naturmangfoldloven kap. II har alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk. Miljøprinsippene innpasses, sammen med forvaltningsmålene i §§ 4 og 5, i behandlingen av hogstsøknader i Marka. Forvaltningsmålene får dermed betydning for tolkning og bruk av de miljørettslige prinsippene i §§ 8 til 12 innenfor sektorlovens hjemmelsgrunnlag.

I utgangspunktet er det tilstrekkelig etter nml § 8 å legge tilgjengelig kunnskap til grunn for en beslutning. I denne saken er imidlertid miljøregistreringene fra 2014, mens naturtypen er registrert i 2017. Når det er registrert nasjonalt viktig naturtype – A-verdi så følger det av PEFC:

«Der skogbrukstiltakene vil kunne berøre kartfestet miljø-informasjon, som listet opp under, og den kartfestede informasjonen ikke tidligere er vurdert i forbindelse med utvelgelse av nøkkelbiotoper, skal person med skogbiologisk kompetanse vurdere om det bør etableres en eller flere nøkkelbiotoper i området.

Kravet i PEFC er nedfelt i bærekraftforskriften. § 5 første ledd sier:

«Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard.»

Skogbruket sin avsetning av nøkkelbiotoper er særlig viktig for bevaring av det biologiske mangfoldet. Inntil miljøregistreringen foreligger, gjelder føre-var-prinsippet.

Bærekraftforskriften § 4 andre ledd andre punktum sier:

«Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.»

Markaforskriften § 7 andre ledd forutsetter at hogsten ikke er til «vesentlig ulempe» for naturmiljøet. Denne forutsetningen innebærer at hogsten ivaretar de krav som følger av bærekraftforskriften. Det er bærekraftforskriften som setter rammene for skogeiers miljøansvar, og hvilke rådighetsbegrensninger skogeier må akseptere uten å få rett til erstatning.

Effekten en hogst har på naturmangfoldet, vurderes ut fra samlet belastning, jf. nml § 10. Den manglende vurderingen av om det skal etableres en eller flere nøkkelbiotoper i området, innebærer en usikkerhet rundt effekten av hogsten. Føre-var-prinsippet i nml § 9

håndterer slik usikkerhet. For skogbrukets del er føre-var-prinsippet nedfelt i PEFC Skogstandard, og følger direkte av bærekraftforskriften.

Inntil det er kartlagt om det skal etableres nye nøkkelbiotoper i det omsøkte hogstområdet, er ikke kunnskapsgrunnlaget godt nok til å opprettholde tillatelsene til selektiv hogst i bestand 252464 og 254462. Usikkerheten rundt samlet effekt på naturmangfoldet, medfører at søknaden om hogst nektes/avslås for disse to bestandene.

Oppsummering:

Det følger av skogbruksloven §4 første ledd at skogeier har plikt til å gjennomføre tiltak i skogen i samsvar med lov og forskrift. På eiendommen er miljøregisteringene fra 2014, mens naturtypen er fra 2017. Det innebærer at kravet om at person med skogbiologisk kompetanse skal vurdere om det bør etableres en eller flere nøkkelbiotoper i området før hogsten kan iverksettes gjelder.

Med hilsen

Helge Nordby
seksjonssjef
Landbruksavdelingen

Solfrid Marthiniussen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

RINGERIKE KOMMUNE
NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Postboks 123 Sentrum
Sognsveien 231

3502 HØNEFOSS
0863 OSLO